

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

İKİNCİ BÖLÜM
KARAR

HİKMET KALE BAŞVURUSU (4)

Başvuru Numarası	: 2023/68522
Karar Tarihi	: 7/1/2026
Başkan	: Basri BAĞCI
Üyeler	: Engin YILDIRIM Rıdvan GÜLEÇ Kenan YAŞAR Ömer ÇINAR
Raportör	: Yusuf Enes KAYA
Başvurucu	: Hikmet KALE

I. BAŞVURUNUN ÖZETİ

1. Başvuru, bihakkın tahliye tarihinin yanlış hesaplanması nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

2. Başvurucu, anayasal düzeni silah zoruyla değiştirmeye teşebbüs etme (1/3/1926 tarihli ve 765 sayılı mülga Türk Ceza Kanunu'nun 146. maddesi) isnadıyla 26/12/1995 tarihinde gözaltına alınmış; 8/1/1996 tarihinde tutuklanmış ve yargılama sonucunda müebbet ağır hapis cezasıyla cezalandırılmıştır. Bu ceza 4/11/2003 tarihinde Yargıtay incelemesinden geçerek kesinleşmiştir.

3. 4/3/2004 tarihli müddetnamede başvurunun bihakkın tahliye tarihi 36 yıl üzerinden 26/12/2031 olarak, koşullu salıverilme tarihi 30 yıl üzerinden 26/12/2025 olarak gösterilmiştir.

4. 12/1/2012 tarihli müddetnamede bihakkın tahliye tarihi 17/12/2031, koşullu salıverilme tarihi 18/12/2025 olarak gösterilmiştir.

5. 25/5/2023 tarihli müddetnamede ise koşullu salıverilme tarihi 18/12/2025, bihakkın tahliye tarihi 16/12/2035 (artık yıllar dikkate alınarak) olarak gösterilmiştir. Müddetnamede bihakkın tahliye tarihinin 14/7/2004 tarihli ve 5218 sayılı Ölüm Cezasının Kaldırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun gereği 40 yıl olduğu belirtilmiştir.

6. Başvurucu 25/5/2023 tarihli müddetnamenin hatalı olduğunu belirterek Ankara 2. İnfaz Hâkimliğine (İnfaz Hâkimliği) başvurmuştur. Başvurucu; müddetnamede bihakkın tahliye süresinin 40 yıl üzerinden hesaplandığının belirtildiğini, hüküm aldığı dönemde müebbet ağır hapis cezasına dair hüküm süresinin 36 yıl olarak uygulandığını, dolayısıyla müddetnamedeki tespitin hatalı olduğunu ileri sürmüştür.

7. İnfaz Hâkimliği müddetnamede bir hata olmadığını belirterek itirazı reddetmiştir.

8. Başvurucunun bu karara yaptığı itiraz Ankara 1. Ağır Ceza Mahkemesince 10/7/2023 tarihinde kesin olarak reddedilmiştir. Bu karar 12/7/2023 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiştir.

9. Başvurucu 11/8/2023 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

10. Komisyon, adli yardım talebinin kabulü ile başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar vermiştir.

II. DEĞERLENDİRME

A. Kişi Hürriyeti ve Güvenliği Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

11. Başvurucu; ceza infaz kurumunun bihakkın tahliye tarihini mahkeme kararı olmadan keyfi olarak dört yıl uzattığını, hüküm giydiği dönemde müebbet hapis cezasının infaz süresinin 36 yıl olduğunu ancak İnfaz Savcılığının hukuka aykırı şekilde bu süreyi 40 yıl üzerinden hesapladığını, tahliye süresinin uzatılmasının psikolojik işkence olduğunu, bu durumun ekonomik, sosyal ve psikolojik mağduriyetlere yol açtığını, bihakkın tahliye süresinin aleyhine olacak şekilde uzatılmasının "kanunsuz ceza olmaz" ilkesine aykırı olduğunu belirterek kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı, suçta ve cezada kanunilik ilkesi ile kötü muamele yasasının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

12. Adalet Bakanlığı (Bakanlık) görüşünde; başvurucunun kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edilip edilmediği konusunda yapılacak incelemede Anayasa ve ilgili mevzuat hükümlerinin Anayasa Mahkemesi içtihadı ve somut olayın kendine özgü koşullarının dikkate alınması gerektiğini belirtmiştir. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanında iddialarını yinelemiştir.

13. Başvuru, kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı kapsamında incelenmiştir.

14. Anayasa Mahkemesi 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un "Bireysel başvuru hakkına sahip olanlar" başlıklı 46. maddesine ilişkin değerlendirmesinde bir kişinin Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunabilmesi için iki temel ön koşul olduğunu, bu kapsamda ilkinin başvuruya konu edilen ve ihlale yol açtığı ileri sürülen kamu gücü eylem veya işleminden ya da ihmalinden dolayı başvurucunun güncel bir hakkının ihlal edilmesi ve bunun sonucunda kendisinin mağdur olduğunu ileri sürmesi, ikincisinin ise bu ihlalden dolayı kişisel olarak ve doğrudan etkilenmesi olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca 6216 sayılı Kanun'un 45. maddesi çerçevesinde bir hakkı doğrudan etkilenmeyen kişi mağdur statüsü kazanamaz (bazı farklılıklarla birlikte bkz. *Onur Doğanay* [2. B.], B. No: 2013/1977, 9/1/2014, §§ 42, 43).

15. Diğer taraftan bireysel başvuruda mağdur kavramı, davada menfaat veya dava ehliyeti kuralları gibi kurallardan bağımsız bir şekilde yorumlanır. Ayrıca mağdur kavramı, günümüzde toplumun koşulları ışığında değişime tabi olup bu kavram aşırı biçimcilikten uzak bir şekilde yorumlanmalı ve uygulanmalıdır (*Onur Doğanay*, § 44).

16. Öte yandan bir başvurunun kabul edilebilmesi için başvurunun sadece mağdur olduğunu ileri sürmesi yeterli olmayıp ihlalden doğrudan etkilendiğini yani mağdur olduğunu göstermesi veya mağdur olduğu konusunda Anayasa Mahkemesini ikna etmesi gerekir. Bu itibarla mağdur olduğu zannı veya şüphesi de mağdurluk statüsünün varlığı için yeterli değildir (*Onur Doğanay*, § 45; *Ayşe Hülya Potur* [2. B.], B. No: 2013/8479, 6/2/2014, § 24).

17. Güncellik kriteri gereğince mağdur olduğunu iddia eden kişinin temel hakkının ihlal edilmesi ya da ediliyor olması, bu ihlalin de giderilmemiş olması gerekir. Dolayısıyla önceden var olmuş veya hâlen var olan bir kamu gücü müdahalesi bulunmalıdır. Bu nedenle gelecekte gerçekleşecek bir ihlal ihtimaline binaen kural olarak bireysel başvuru yapılamayacaktır. Güncellik kuralının istisnası, yakın gelecekte gerçekleşmesi muhtemel bir ihlal ihtimali iddiası gözetilerek yapılan potansiyel mağduriyet başvurularıdır. Potansiyel olarak mağdur olduklarını iddia eden başvuru sahipleri ile yalnızca ulusal hukukları değiştirmeyi veya toplumun menfaatinin korunmasını amaçlayan başvuru sahipleri arasında dikkatli bir ayırım yapılmalıdır. Bu son bahsedilen türde olan ve içtihatla halk davası (*actio popularis*) olarak isimlendirilen başvurular, bireysel başvuru hakkı kapsamında kabul edilmemiştir (*Tezcan Karakuş Candan ve diğerleri* [2. B.], B. No: 2014/5809, 10/12/2014, § 21; *Mahmut Tanal* [2. B.], B. No: 2014/11368, 23/7/2014, § 20). Potansiyel mağduriyet için ise bir düzenlemenin veya işlemin uygulanmasının güçlü bir olasılık olması, bu olasılığın yakın gelecekte ihlal yaratacak olması, bu ihlalin yakın gelecekte ciddi ve telafisi imkânsız bir zarara yol açması gerekir.

18. Somut olayda başvurunun şikâyeti, koşullu salıverilme tarihiyle değil bihakkın tahliye tarihiyle ilgilidir. Başvurucu, bihakkın tahliye tarihinin 2031 yılında olması gerekirken bu tarihin daha sonraki müddetnameyle 2035'e çekildiğini iddia etmiştir. Ancak başvurunun iddia ettiği gibi bihakkın tahliye tarihinin 2031 olduğu varsayılsa bile, bu tarihe daha beş yıldan fazla bir süre vardır. Başvurucunun bu süre içinde koşullu salıverilme ihtimali ve müddetnamenin tekrar değiştirilebilme olasılığı gözönünde bulundurulduğunda bu durumun şu aşamada ciddi ve telafisi imkânsız bir zarara yol açacağı söylenemez. Başvurucunun 2031 tarihini aşacak şekilde ceza infaz kurumunda kalacağı kesin nitelikte değildir. Dolayısıyla başvurunun incelendiği tarihte başvurunun güncel bir hakkının ihlal edildiğinden söz edilemez.

19. Açıklanan gerekçelerle başvurunun mağdur sıfatı taşımadığı anlaşıldığından kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın *kişi bakımından yetkisizlik* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Diğer İhlal İddiaları

20. Başvurucunun adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddialarının *Mustafa Takyar* ([GK], B. No: 2020/27974, 15/12/2021) ve *Mustafa Çabuk* ([1. B.], B. No: 2020/31607, 21/6/2023) kararları doğrultusunda *konu bakımından yetkisizlik* nedeniyle, eşitlik ilkesinin ihlal edildiğine ilişkin iddialarının *Cemal Günsel* ([GK], B. No: 2016/12900, 21/1/2021) ve *Mesut Gerez* ([2. B.], B. No: 2014/3998, 21/6/2017) kararları doğrultusunda *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

III. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. 1. Kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın *kişi bakımından yetkisizlik* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

2. Diğer ihlal iddialarının *kabul edilebilirlik kriterlerini karşılamaması* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

B. 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 339. maddesinin (2) numaralı fıkrası uyarınca tahsil edilmesi mağduriyetine neden olacağından adli yardım talebi kabul edilen başvurucunun yargılama giderlerini ödemekten TAMAMEN MUAF TUTULMASINA 7/1/2026 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.